

THE ARTICLE WRITER

Dumitrița Todoran (Pop), PhD Student, "Petru Maior" University of Tîrgu Mureș

Abstract: Septimiu Bucur published various books of literature reviews, literary theory, philosophy, both Romanian and foreign starting with 1934 in magazines "Thinking", "Shattered stone", "Romanian Thought", "Progress and culture", "Literary Life", "Literary Romania," "Today," "Me and Europe" etc.

Most chronic, reviews and notes written by Septimiu Bucur between 1934-1941 are not excesses. Doing critical prose discusses the validity of the subject and themes, the quality of observation and analysis, intentions of the author's novels rejecting Damian Stănoiu, Carol Ardeleanu, Ionel Teodoreanu, Peltz but enthusiastically appreciated Emanoil Bucuta's writings, Henriette Yvonne Stahl, Mircea Eliade, Victor Papilian.

Dissolved in a pen the four titans of Jewish contemplation: Marx, Freud, Bergson, Einstein and deeply disgusted with the nullity of the "Romanian Life" or total absence of manifest vocation at Tudor Arghezi, George Călinescu etc, which threatens to block.

Keywords: article, writer, magazines, to publish, critical prose, Septimiu Bucur

Articlierul

Cum trebuie să fie un eseist? Eseistul nu trebuie să inventeze povești, nu trebuie să țasă metafore și nici să reinventeze lumea. Așa cum crede filosoful francez Jacques Ranciere, genurile literare nu se definesc printr-o formă, ci mai degrabă printr-un mod de reprezentare a lumii. Eseistul umblă între culmile poeziei, câmpiile prozei și nesfârșitul teren accidentat al filozofiei pe o șosea de unde vede toate formele de relief fără s-o atingă pe nici una, cu idealul lipit de retină și cu traficul de mare viteză în coastă. Eseistul e un nimeni-anume, cineva care poate în orice clipă să o apuce pe poteca de munte, cărăruia de șes sau să-și croiască drum pe unde nimeni n-a pășit și n-ar putea s-o facă, sau poate dar nu se știe unde ar ajunge. Drama lui e aceea de a se împăca cu nehotărârea și este totodată ceea ce-i rămâne după ce i s-au luat tragedia și comedia. Logica îl talonează strâns. Metafora îi gădilă nările, dar cât de metaforic poate fi un eseist? Înțelept, el nu e totuși un stoic și informat, nu e un jurnalist. Eseistul e totuși singurul specializat în ale scrisului căruia nu i se deșiră niciodată visul de a fi scriitor.

Poate fi considerat Septimiu Bucur eseist și cronicar? Răspunsul este afirmativ. Textele sale sunt bazate pe convingeri argumentate, contextul fiind cel care-i orientează argumentele. Respectă principiile morale și estetice constitutive redactării textului pe care nu le abandonează deloc până la ultimul eseu, cronică literară publicată. Si-a evidențiat atributele dând dovadă de obiectivitate, discernământ, stăpânirea valorilor etico-estetice, limbaj pertinent, luciditate, verticalitate. Pe plan filosofic, își vâdește confluente cu existențialismul elaborând șase studii privitoare la filosofia lui Blaga. „Familiaritatea criticului cu universul abstract al filozofiei nu a tocit ascuțimea intuiției critice, sensibilitatea față de opera lirică și i-

a influențat stilul în sensul unei sporite precizii și rigori analitice”.¹ Septimiu Bucur este un intelectual pe care pregătirea filosofică, sensibilitatea estetică, simțul valorii, rigoarea expresiei îl recomandau pentru magistratura critică. El optează pentru demonstrația polemică, argumentația stringentă și sobrietatea expresiei strecurând, pe alocuri, imagini critice care marchează niște vârfuri emoționale în fluxul ponderat al demersului analitic.²

În calitate de cronicar, Septimiu Bucur își etalează talentul, pasiunea pentru litere, reactivitatea, empatia. E înzestrat cu condei iute, poate scrie repede, fără gestații lungi și dospiri interminabile, niște texte înzestrate cu fler discriminator. Simte atmosfera cărților pe care le analizează și comentează, murmurul lor prelexical, adică melodiile de subînțelesuri din care se hrănesc, îl simte pe autor dincolo de buchiile vizibile. Cele mai multe cronici și recenzii scrise între 1934-1941 nu fac excese. Făcând critica prozei, discută valabilitatea subiectului și a temelor, calitatea observației și analizei, intențiile autorului, respingând romanele lui Damian Stănoiu, Carol Ardeleanu, Ionel Teodoreanu, I. Peltz dar apreciind cu entuziasm scrierile lui Emanoil Bucuța, Henriette Yvonne Stahl, Mircea Eliade, Victor Papilian. Ca intelectual ardelean elaborează, pe de o parte, studii ample, revelatorii, solid documentate, referitoare la răscoala lui Horia, Cloșca și Crișan, la Școala Ardeleană, la Revoluția transilvană de la 1848, la Memorandum, la „Mileniul maghiar”, la Dictatul de la Viena, în care dezvăluie cu date precise „bestialitatea turanică” a „honvezilor” hothyști față de populația românească, propaganda minuțios finisată, antrenând absolut toate disciplinele pentru a adevăra că „România e o umilă colonie spirituală a Ungariei”, iar pe linie politică, revigorarea strategiei planului lui Bethlen Istvan din 1917 pentru deznaționalizarea românilor din cele 42000 km² smulse Ardealului. Dedică studii lui Attila Joysef și lui Ady Endre, căruia îi traduce și multe poezii. Ca intelectual român, în afara definitivării unui studiu despre toate răscoalele noastre țărănești și a conturării antinomice a unui profil de intelectual paradigmatic, Septimiu Bucur scrie studii cuprinzătoare despre sufletul românesc, prin care tinde să reliefeze puterea de creație a poporului român, reconstituind „tipul” nostru spiritual.

Septimiu Bucur- colaborator constant la revistele interbelice

Perioada interbelică, marcată de maxima dezvoltare și maturizare a gazetăriei românești și ardelenice, este cea care relevă cel mai pregnant diferența de discurs dintre publicațiile informative, politice, sociale, pe de o parte, și revistele culturale și literare, de cealaltă parte. Publicațiile culturale, literatura și critica perioadei sunt cele care caută calea dialogului real, constructiv, în scopul instituirii unui sistem unitar de cernere a valorii pe criterii comune. Se inaugurează în literatura română un spirit nou care va avea ca rezultat deprovincializarea creației și eliminarea criteriilor extraliterare în evaluarea produsului literar.

Dintre revistele literare ce apar în perioada interbelică amintim: *Viața românească*, *Blajul*, *Abecedar*, *Gând românesc*, *Pagini literare*, *Familia*, *Sburătorul*, *Gândirea*, *Revista fundațiilor regale*, *Contemporanul*, *Convorbiri literare*, *Mișcarea literară*, *Alge*, *Adevărul literar și artistic*, *Universul literar*, *România literară*, *Punct*, *Integral*, *Azi*, *Sfarmă piatră*, *Cuvântul liber*, *Ramuri*, *Năzuința*, *Cetatea literară*, *Jurnalul literar*, *Progres și cultură*, *Viața literară*, *Eu și Europa*, *Vitrina literară*, *Atașat de presă*, *Indemnul*, *Bunavestire* etc.

Septimiu Bucur desfășoară activitate de cronicar, critic, eseist literar și filosofic, redactor sau colaborator, publicând diverse comentarii la cărți de literatură, teorie literară, filosofie, atât românești cât și străine, începând cu 1934 în unele reviste ale perioadei interbelice: *Gândirea*, *Vitrina literară*, *Gând românesc*, *Cuvântul nou*, *Progres și cultură*,

¹ Silvia Udrea, *Septimiu Bucur-restituît*, Vatra, an.9, nr.2, p.3

² *idem*

Viața literară, România literară, Azi, Eu și Europa, Sfarmă piatră, Indemnul, Bunavestire, Atașat de presă, România, Porunca vremii. Deși își lasă amprenta în revistele mai sus enumerate, numele lui Septimiu Bucur este ignorat în critica și eseistica literară interbelică. Cauza? Autorul nu reușește să alcătuiască pe parcursul vieții un volum de cronici și eseuri literare, prin urmare, posteritatea l-a cam pierdut din vedere. Pe lângă acest lucru, n-a fost genul de persoană care să atragă atenția asupra sa, nedeclanșând polemici. Însă, textele sale critice, atât cele pe care a reușit să le publice, cât și cele care au rămas în manuscris, îi conferă statutul distinct de critic. Se ocupă de critica prozei discutând valabilitatea subiectelor și a temelor, fiind un bun observator și analist, apreciind operele unor autori, desconsiderând operele altora.

Septimiu Bucur a fost un publicist harnic, dedicat, după cum confirmă și ziaristul Nicolae Carandino: “În fiecare număr al ziarului *România*, un publicist ardelean, Septimiu Bucur, asigură articolele de “doctrină”. Nimeni nu-l citea, nici din redacție, nici din afară. Fiindcă nimeni nu era curios. Doctrina Frontului Renașterii (F.R.N), cine să se intereseze de asemenea amalgam, în care intrau tot felul de rezidii ale fascismului, ideologie la modă în Europa? Numai el, Septimiu Bucur, nu se descuraja. Scria mereu și devenea din ce în ce mai trist. Până într-o bună zi, a murit, parcă intoxicat de propria sa secreție.”³

Gândirea a fost revista de suflet a scriitorului Septimiu Bucur, revista în care debutează și publică numeroase cronici și eseuri literare înfăptuite începând cu anul 1935 până în 1941. Scrie un număr de treizeci și patru de cronici și eseuri literare prin care își evidențiază cultura bogată, simțul critic bine dezvoltat, rafinamentul, fraza seducătoare, judecățile penetrante, pasiunea literară, ideile originale: *Creștinism și realitate socială, Reabilitarea realului, Poema Marelui Anonim, Spre o antropologie paradoxală, Două cărți despre existență, Orizont și stil, Pascal văzut de J. Chevalier, Spangler și momentul european, Thierry Maulnier și miturile socialiste, Constantin Noica și problema conceptului deschis, Cuvinte despre Germania nouă, O prezentare românească a lui Schopenhauer, Filosofie și poezie, Intâia rotunjire metafizică a lui Lucian Blaga, Nichifor Crainic și spiritul vremii, Eroism demonic, Funcțiunea spirituală a provinciei, Victor Papilian: De dincolo de râu, Un aspect al problematicii literare, Emanoil Bucuța: Capra neagră (Un “roman” al iubirii neîmplinite), Lucian Blaga: Artă și valoare, George Călinescu: Principii de estetică, Mircea Eliade: Nuntă în cer, Rainer Maria Rilke: Povestiri despre bunul Dumnezeu, Victor Ion Popa- Maistorașul Aurel (Aurel Vlăciu în imaginea românească a lui Victor Ion Popa), Heliade Rădulescu- Opere, Ștefan Baciu: Căutătorul de comori, Destinul omenirii, Gheorghe I. Brătianu- O enigmă și un miracol istoric: poporul român, D. Caracostea: Simbolurile lui Eminescu, Nostalgia Paradisului, Vasile Voiculescu: Intrezăriri, Gherghinescu Vania- Privighetoare oarbă, Despre gândirea morală.*

În calitate de eseist, pe plan filosofic, Septimiu Bucur își vâdește confluente cu existențialismul iar ca și hermeneut și exeget elaborează studii despre Lucian Blaga, punctând *Geneza metaforei*, aportul gânditorului român la problematica filosofiei europene a veacului nostru. Prin *Poema marelui anonim* Septimiu Bucur ne prezintă o altă imagine asupra operei lui Lucian Blaga și nu numai. Trebuie ținut cont de faptul că Septimiu Bucur lectura cu mare plăcere opera marelui poet, ajungând să lege în cele din urmă o relație de prietenie.

Pe lângă elaborarea de studii despre metafizica blagiană, Septimiu Bucur observă o incompatibilitate între structura filosofiei lui Schopenhauer și felul de a gândi al lui Ion Petrovici. Petrovici ne dezvăluie tainele metafizicii schopenhaueriene dar de la distanță, fără a face o dezvăluire înflăcărată. Schopenhauer combate eficacitatea procedeelelor raționale. Rațiunea explică raporturi fenomenale însă nu reușește să explice sensul adânc al lucrurilor.

³ Nicolae Carandino, *Viața de haz și de necaz a lui Constantin Tănase*, Editura Biblioteca Bucureștilor, București, 2011, p. 15

Cunoașterea se dobândește prin intuiție. Aparențele dispar și lumea devine cognoscibilă. Voința este o entitate invizibilă și masivă, este una și aceeași dincolo de legea diferențierii individuale și de blestemul scurgerii cronologice. Trebuie remarcată atemporalitatea voinței, nici măcar voința nu este expresia lucrului în sine. Pesimismul filosofului german este concluzia lui neforțată iar absolutul te duce la o conștiință a suferinței.

Septimiu Bucur crede că metafizica lui Schopenhauer se sfârșește acolo unde aforismele și etica sunt o dezertare din fața primejdiilor esențiale. Aforismele asupra înțelepciunii în viață sunt o ironie la adresa omenirii. Salvarea presupune moartea voinței.⁴ Filosofia lui Schopenhauer trebuie consumată în experiențele durerii și în imposibilitatea de-a găsi vreo ieșire.

Aprofundându-și studiile filosofice, Septimiu Bucur e surprins de paginile scilipitoare în care se discută problema conceptelor deschise ale lui Descartes, Leibnitz și Kant, așa cum sunt tratate de Constantin Noica. Noica discută despre rosturile acestui act mental folosind concepte deschise în ideea de a face istorie. Nu ai cum să retrăiești istoria dar ea poate fi resimțită în capitole disparate. Prin teoria conceptelor deschise se deschide o altă perspectivă a lucrurilor, lumea e trăită ca o virtualitate. În fiecare ființă îți place să descoperi mișcarea lentă, ascunsă. Un concept deschis este un concept care nu se sfârșește.

Analizele lui Septimiu Bucur operează în profunzime, formulând concluzii viabile. Observând că în zilele noastre omenirea trăiește multe paradoxuri și că marile dureri ale vremii izbucnesc nu din jocuri arbitrare și reci, ci din sâmburele unei trăiri, din străfundurile vieții, omul e devastat de tendințe contradictorii și e hrănit cu iluzii. Analistul observă haosul din activitatea omenească dar și că suflul profetic reînvie.

Pe lângă numeroasele eseuri filosofice și cronici istorice, Septimiu Bucur publică recenzii ale unor opere precum: romanul *Capra neagră* a lui Emanoil Bucuța, roman de analiză psihologică, carte îndurerată a iubirii neîmplinite; *Povestiri despre bunul Dumnezeu* a lui Rainer Maria Rilke, carte în care eul este centrul de viață al lumii iar Dumnezeu este într-o continuă mișcare universală; romanul de o admirabilă organizare a realității sub aspectele ei esențiale, *Nuntă în cer*, a lui Mircea Eliade; *Maistorașul Aurel* a lui Victor Ion Popa, o monografie științifică în care este prezentată viața lui Aurel Vlaicu, numele lui având o semnificație profund națională. Chiar și I.L.Caragiale zicea „Mă...ești cel mai mare geniu pe care l-a născut nația asta. Dumnezeu a luat un boț de lut, a suflat în el și i-a poruncit: Fii om. Dar tu i-ai mai lipit o bucată de fier, i-ai dat o sfârlă și i-ai zis: Fii pasăre...Stii tu ce-i asta? Nu sti. Asta-i a 8-a zi din facerea lumii...Iar pe aceea n-o mai face Dumnezeu. O faci tu, care esti ucenicul lui...Maistorașul Aurel, ucenicul lui Dumnezeu...Frumos nume ai?”; o carte care își propune să zdruncine temeliile esteticii moderne aducând argumente nedocumentate *Principii de estetică* a lui George Călinescu; o carte de factură clasică; Privighetoare oarbă a lui Gherghinescu Vania din care, spune Septimiu Bucur, autorul „iese din stilul minor al poeziei sale de până acum, verificând așteptări vechi și îndreptățind nădejdi nouă”; *Poemele* lui Vasile Voiculescu care adâncesc problematica religioasă; *Simbolurile lui Eminescu* de D. Caracostea, reieșind o concordanță între forma eminesciană și structura limbii, care este un semn al destinului sub care stă toată cultura noastră; cartea lui Gh. I. Brătianu, *O enigmă și un miracol istoric: poporul român*; volumul de nuvele ardelenesti *De dincolo de râu* al lui Victor Papilian, prin care încearcă să înfățișeze viața ardeleană, ascunzăturile misterioase ale sufletului uman într-o perspectivă critică analitică inedită și într-un ansamblu epic nou; *Operele* lui Heliade Rădulescu, vorbind cu acest prilej despre importanța monografiilor și despre tragismul culturii române; *Estetica* lui Tudor Vianu; *Despre gândirea morală*, gândirea autorului cuprinzând toată vibrația durerii și toată claritatea dialecticii umane,

⁴ Septimiu Bucur, *O prezentare românească a lui Schopenhauer* în *Gândirea*, nr.7, 1937, p. 352

istovind prin drama lui actul gândirii pure; volumul de poezii *Căutătorul de comori* al lui Stefan Baci, cântece închinat iubirii și femeii.

În 1940, Septimiu Bucur îi dedică un comentariu lui Nichifor Crainic, ca o răsplătă spirituală la 50 de ani împliniți, o legitimare religioasă, metafizică și estetică a tot ceea ce Nichifor Crainic ne-a oferit, *Nostalgia paradisului*. Cronicarul îl vede pe Nichifor Crainic ca pe o profundă realitate românească iar maine va fi un bogat capitol în istoria noastră culturală. Personalitățile reprezentative sunt acelea care prin operele sau actele lor creatoare se așază pe marea linie a coeltivității naționale. Realizează o sinteză a ideilor pe care Crainic le-a evidențiat în câmpul realităților, care multe dintre ele trebuiau clarificate.

Din 1935 până în 1941, Septimiu Bucur își dedică timpul publicării de articole în revista *Gândirea* dând dovadă de conștiințozitate și cunoaștere aprofundată a istoriei naționale, a problemicii literare, a operelor și scriitorilor perioadei, a conceptelor filosofice și religioase etc. Eseurile, cronicile și recenziile sale au la bază o documentare aprofundată, o muncă sârguincioasă de obiectivitate, discernământ, stăpânirea valorilor etico-estetice.

Septimiu Bucur, debutant în *Gândirea* în 1935, a colaborat cu o ideologie literară echilibrată, susținând îndeosebi valorile tradiționale ale literaturii române interbelice. Astfel, începe colaborarea la revista clujeană *Gând românesc*, o revistă ce afirmă spiritualitatea românească din Transilvania. Unele teme pe care le tratează în cele cinci articole publicate în *Gând românesc* sunt continuări ale ideilor expuse în articolele din *Gândirea*. Astfel, începe cu prezentarea unei cărți scrisă de Louis Reynaud, *L'ame allemande*, o carte care surprinde bogăția spiritualității germane pusă în contrast cu cea franceză. Germanul dă dovadă de spirit lucid, logic, rafinat, fiind o insulă spirituală profundă iar francezul dă dovadă de tăria vieții instinctive. Bucur urmărește pe parcursul cărții temele principale: limba ca unealtă de exprimare a unei stări interioare, reforma lui Luther, gânditorii germani, lirismul german, muzica, substanța intimă a spiritului german.

Toate ipostazele personalității lui Septimiu Bucur, critic, eseist, cronicar, se manifestă conjugat și plenar, acesta simțindu-se obligat să ia atitudine față de Emil Cioran. Viața, activitatea și lucrările lui Cioran au fost relevate publicului românesc după 1989. Însă pentru o mai deplină edificare trebuie luată în calcul și atitudinea sa a-românească și chiar antiromânească explicită în volumele la *Tentation d'exister* și *Histoire et utopie*. Aceste volume cuprind afirmații depreciative la adresa poporului său, rușinea perfid mărturisită de-a aparține unui neam de la început învins și somnolent, ca și umilința de-a proveni din țărani practic sub-umani. El pretinde că pe planul semnificațiilor existențial-istorice, poporul lui nu l-ar fi afirmat niciodată. Așa cum declară Septimiu Bucur „faptele sunt fapte și nu se cuvine să trecem peste ele”, peste ele n-a trecut nici Lucian Blaga care i-a adresat o scrisoare publică scandalizată. Nici Septimiu Bucur n-a trecut cu vederea acest lucru. Deși nu a putut să-i adreseze și el o scrisoare, s-a manifestat scriptic, între pereții odăii sale printr-o epistolă-pamflet dedicată fostului său prieten Cioran. În prezentarea cărții *Pe culmile disperării* el pune sub semnul dubiului „postura de apologet al disperării” a lui Cioran, cariera sa de „nihilist planetar” și de vaticinator al neantului, acest „dumnezeu al ateilor.”⁵ Observă suferința intensă a lui Cioran care dorește cu ardoare dionisiacă chinul dur al negației și răzvrătirii. Cartea lui Cioran conține imnuri închinat sentimentelor iraționale ale vieții și durerilor supreme. Autorul se lasă devorat de drama disperării și a trăirilor frenetice și, ajuns la punctul extrem al negației sale, se va converti.

Septimiu Bucur îi observă fraza prea încărcată de adjective și substantive sonore, cu inevitabile tautologisme și chiar pleonasme, împerecheri de cuvinte des repetate. Totuși,

⁵ Doina Graur, *Septimiu Bucur- Un destin frânt?*, Târnava, an.6, nr.1, 1996, p.9

Bucur are speranța că Cioran își va reveni și va deveni un cap limpede iar experiența zbuciumului său juvenil va deschide noi orizonturi.

Lăsând deoparte mâhnirea produsă de Cioran, Bucur se concentrează asupra lui Cezar Petrescu, Gherghinescu Vania și George Călinescu. Astfel ne oferă un rezumat al operei *Dumineca orbului* scrisă de Cezar Petrescu, o operă ce reprezintă icoana vieții zbuciumante în care a trăit autorul, o frescă a timpului său. Dacă Cezar Petrescu nu mânuia firele încurcate ale acțiunii ar fi riscat să treacă la teatralism, salvând un volum care se afla pe muchia ratării.⁶ *Dumineca orbului* e unul dintre cele mai bune romane ale sale, dorința scriitorului fiind ca literatura să aibă cât mai vi contingente cu actualitatea. În *Amvonul de azur* al lui Gherghinescu Vania observă nuanțe discrete, simplitate matură, un iremediabil îndrăgostit al frumuseții pure. Poemele au la origine motive baudelaire-iene, sunt simple, au osatură organică, fiind mai mult decât un joc abil de cuvinte.

În confruntare cu lucrarea lui George Călinescu, *Opera lui Mihai Eminescu*, eseistul observă că analizarea operei a fost supremul examen pentru istoricul literar român. Critica literară realizată de Septimiu Bucur se deosebește de impresionismul lui George Călinescu. Omului de carte Septimiu Bucur nu îi sunt specifice metafora critică sau preocuparea expresă de limbajul critici; el optează pentru demonstrații polemice în studiile sale, punând în prim plan argumentații stringente, expresii sobre. George Călinescu se ridică împotriva ideii că Eminescu ar fi pesimist, spunând că pesimismul are un stigmat practic pe când considerațiile poetului despre lume și moarte sunt teoretice. Deasemenea afirmă că poziția lui Eminescu față de hegelianism e opusă, întâlnindu-se în opera sa, de fapt, reminiscențe leibniziene. Însă Călinescu nu și-a verificat teza cu privire la reminiscențele leibniziene prin citate concludente. Acesta rătăcește prin câteva zeci de caiete manuscrise de la Academie mânat de dorința aprigă de-a inventaria cărțile citite de poet. Descrierea operei aduce numeroase bucăți inedite și variante eminesciene însă metoda pe care o folosește Călinescu e criticabilă. Volumul ultim al autorului e cel care va decide dacă Călinescu a dăruit istoriei și criticii literare românești o lucrare trainică sau una caducă.

În revista *Gând românesc*, eseistul mureșean nu publică mult însă articolele sale expun o viziune proprie asupra scrierilor mai sus prezentate.

Între 1935-1938, Septimiu Bucur publică treisprezece eseuri și recenzii la în revista *Sfarmă piatră* dezbătând teme specifice legionarilor, care evidențiau problemele cu care se confrunta în acea perioadă poporul român: iubirea, tinerețea românească, spiritualitatea românească, eroismul, cultul sacrificiului, lașitatea intelectualilor, expansiunea românească, naționalismul și dialectică, miult, istoria, latinitatea, tradiționalismul: *Salvarea erotică*, *România dionisică*, *Fortul 13*, *Tinerețe eroică*, *Cultul sacrificiului*, *Despre lașitatea intelectualilor*, *Puncte cardinale în haos*, *Eminescu și destinul românesc*, *Sentimentul expansiunii românești*, *Aurel C. Popovici*, *Dialectică și naționalism*, *Mit și istorie*, *Spirit francez*, *Elogiul Huliganismului*. Studiile lui Septimiu Bucur, deși tratate cu obiectivitate, au în străfunduri înțelesuri ascunse care se concretizează spre final cu o morală, un sfat adresat de cercetător tinerei generații.

Prin scrierile sale de la *Sfarmă piatră*, Septimiu Bucur și-a etalat propriile gânduri și năzuințe, își consemnează convingerile despre dictatura regală, totalitarism, democrație, naționalism. Din meditațiile lui „disperate” un relevant gând răzleț reiese: „*Dacă toată istoria omenirii e lipsită de sens, dacă absurdul și întâmplarea sunt singurele principii care guvernează desfășurarea evenimentelor, dacă inegalitatea este un blestem de sub care nu se poate smulge nici o societate existentă sau posibilă, dacă, în sfârșit, finalitatea este o cumplită iluzie pentru fanatici și naivi, atunci ce rost mai ai pe pământ și de ce mai trăiești?*”

⁶ Septimiu Bucur, *Cezar Petrescu- Dumineca orbului* în *Gând românesc*, nr.2, 1935, pp.109-111

Care este, care poate fi, care trebuie să fie scopul existenței tale?(...) Vreau să te sfătuiesc prietenește că, pentru a-ți afla rostul în societate trebuie să crezi în anumite idei fundamentale, trebuie să fii adeptul uneia sau alteia dintre concepțiile religioase sau filosofice, trebuie cu alte cuvinte să lupți pentru realizarea unui scop, a unui ideal care să dea sens constructiv vieții tale. (...) pentru mine demnitatea morală este conștiința spiritului de umanitate, conștiință care împlinindu-se pe sine, te obligă să fii solidar cu toate valorile menite să imprime existenței individuale un sens activ, creator.”⁷

Deși publică mult, numele lui Septimiu Bucur este ignorat în critica și eseistica literară interbelică. Autorul nu reușește să alcătuiască pe parcursul vieții un volum de cronici și eseuri literare, prin urmare, posteritatea l-a cam pierdut din vedere. Pe lângă acest lucru n-a fost genul de persoană care să atragă atenția asupra sa nedeclanșând polemici. Prin numeroasele cronici și eseuri literare publicate în aceste reviste, Septimiu Bucur dă dovadă de cultură bogată, simțu critic foarte bine dezvoltat, rafinament, fraza seducătoare, judecăți penetrante, pasiune literară, idei originale. Respectă principiile morale și estetice constitutive redactării textului pe care nu le abandonează deloc până la ultimul eseu, cronică literară publicată. Si-a evidențiat atributele dând dovadă de obiectivitate, discernământ, stăpânirea valorilor etico-estetice, limbaj pertinent, luciditate, verticalitate.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVA

A. BIBLIOGRAFIA OPEREI

A.1. OPERA

1. *Banchetul lui Lucullus*: pagini de critică literară. - Ed. îngrijită, prefață și note asupra ediției de Serafim Duicu, Cluj-Napoca, Dacia, 1978,

A. 2. ARTICOLE APARUTE IN REVISTE;

1. Bucur, Septimiu, *Creștinism și realitate socială* în *Gândirea*, Anul XIV, nr.3, Martie 1935
2. *Reabilitarea realului*, “*Gândirea*”, Anul XIV, nr.7, Septembrie, 1935
3. *Poema Marelui Anonim*, “*Gândirea*”, Anul XIV, nr.9, Noiembrie, 1935
4. *Spre o antropologie paradoxală*, “*Gândirea*”, Anul XIV, nr. 10, Decembrie, 1935
5. *Două cărți despre existență*, “*Gândirea*”, Anul XV, nr. 4, Aprilie, 1936
6. *Orizont și stil*, “*Gândirea*”, Anul XIV, nr. 3, Martie, 1936
7. *Pascal văzut de J. Chevalier*, “*Gândirea*”, Anul XV, nr.6, Iunie, 1936
8. *Spengler și momentul European*, “*Gândirea*”, Anul XIV, nr. 2, Februarie, 1936
9. *Thierry Maulnier și miturile socialiste*, “*Gândirea*”, Anul XVI, nr. 1, Ianuarie, 1937
10. *Constantin Noica și problema conceptului deschis*, “*Gândirea*”, Anul XVI, nr. 3, Martie, 1937
11. *Cuvinte despre Germania nouă*, “*Gândirea*”, Anul XVI, nr.5, Mai, 1937
12. *O prezentare românească a lui Schopenhauer*, “*Gândirea*”, nr.7, Septembrie, 1937
13. *Filosofie și poezie*, “*Gândirea*”, Anul XIV, nr. 8, Octombrie, 1937

⁷ Doina Graur, *idem*, p. 8

14. *Intâia rotunjire metafizică a lui Lucian Blaga*, "Gândirea", nr.9, Noiembrie, 1937
15. *Nichifor Crainic și spiritul vremii*, "Gândirea", Anul XVII, nr.7, Septembrie, 1938
16. *Eroism demonic*, "Gândirea", Anul XVII, nr.10, Decembrie 1938
17. *Funcțiunea spiritual a provinciei*, "Gândirea", Anul XVIII, nr.1, Ianuarie, 1939
18. *Victor Papilian: De dincolo de râu*, "Gândirea", Anu; XVIII, nr.3, Martie, 1939
19. *Un aspect al problematicii literare*, "Gândirea", Anul XVIII, nr.5, Mai, 1939
20. *Emanoil Bucuța: Capra neagră*, "Gândirea", Anul XVIII, nr.5, Mai, 1939
21. *Lucian Blaga: Artă și valoare*, "Gândirea", nr.6, Iunie, 1939
22. *George Călinescu: Principii de estetică*, "Gândirea", nr.7, Septembrie, 1939
23. *Mircea Eliade: Nuntă în cer*, "Gândirea", nr.7, Septembrie, 1939
24. *Rainer Maria Rilke: Povestiri despre bunul Dumnezeu* (traducere de Nichifor Crainic), "Gândirea", Anul XVIII, nr.8, Octombrie, 1939
25. *Victor Ion Popa: Maistorașul Aurel*, "Gândirea", Anul XVIII, nr.8, Octombrie, 1939
26. *Heliade Rădulescu: Opere*, "Gândirea", nr.9, Noiembrie, 1939
27. *Stefan Baciu: Căutătorul de comori*, "Gândirea", Anul XIX, nr.1, Ianuarie, 1940
28. *Destinul Omenirii*, în *Gândirea*, Anul XIX, nr.2, Februarie, 1940
29. *Gheorghe I. Brătianu: O enigma și un miracol istoric: poporul român*, "Gândirea", Anul XIX, nr.3, Martie, 1940
30. *D. Caracostea: Simbolurile lui Eminescu*, "Gândirea", Anul XIX, nr.3, Martie, 1940
31. *Nostalgia paradisului*, "Gândirea", nr.4, Aprilie, 1940
32. *V. Voiculescu: Intrezăriri*, "Gândirea", Anul XIV, nr. 7, Septembrie 1940
33. *Gheorghinescu Vania: Privighetoare Oarbă*, "Gândirea", Anul XIV, nr. 7, Septembrie 1940
34. *Despre gândirea morală*, "Gândirea", Anul XX, nr.2, Februarie, 1941
35. *Despre tinerii nostril poeți*, "România literară", An I, nr.9, 1939
36. *Salvarea erotica*, "Sfarmă piatră", anul II, nr.46, 8 octombrie 1936
37. *Românită dionisiacă*, "Sfarmă piatră", anul II, nr. 26, 21 mai 1936
38. *Fortul 13*, "Sfarmă piatră", anul II, nr. 14, 20 februarie 1936
39. *Tinerețe eroică*, "Sfarmă piatră", anul II, nr. 45, 1 octombrie 1936
40. *Cultul sacrificiului*, "Sfarmă piatră", anul II, nr. 43, 17 septembrie 1936
41. *Despre lașitatea intelectualilor*, "Sfarmă piatră", anul II, nr. 49, 29 octombrie 1936
42. *Puncte cardinal în haos*, "Sfarmă piatră", anul II, nr. 16, 5 martie 1936
43. *Eminescu și destinul românesc*, "Sfarmă piatră", anul II, nr.29, 11 iunie 1936
44. *Sentimentul expansiunii românești*, "Sfarmă piatră", anul II, nr.36, 30 iulie 1936
45. *Dialectică și naționalism*, "Sfarmă piatră", anul II, nr. 11, 30 ianuarie 1936
46. *Mit și istorie*, "Sfarmă piatră", anul II, nr. 50, 5 noiembrie 1936
47. *Spirit francez*, "Sfarmă piatră", anul II, nr. 25, 14 mai 1936

48. Aurel C. Popovici, "Sfarmă piatră", anul III, nr.5, 2 decembrie 1937
49. Louis Reynaud, *L'ame allemande*, "Gând românesc", nr.4, 1934
50. Emil Cioran, *Pe culmile disperării*, "Gând românesc", nr.7-8, 1934
51. Cezar Petrescu, *Dumineca orbului*, "Gând românesc", nr.2, 1935
52. Gherghinescu Vania, *Amvonul de azur*, "Gând românesc", nr.3, 1935
53. George Călinescu, *Opera lui Mihai Eminescu*, "Gând românesc", nr.9, 1935
54. Henriette Yvonne Stahl: *Steaua robilor*, "Azi", anul IV, 1935
55. I.Peltz: *Foc în hanul cu tei*, "Azi", anul IV, 1935

B. REFERINTE CRITICE

B.1. IN VOLUME

1. *Bucur Septimiu*/ L.Pp. (Liviu Papadima), Dicționarul scriitorilor români: A-C, București, Editura Fundației Culturale Române. 1995, p. 388-389
2. *Bucur, Septimiu= Gândirea*. 1921-1994: indice bibliografic adnotat/ Emil Pinte, Cluj-Napoca, Echinox, 1998.- p.88, 98, 119, 125, 128, 133, 150, 179, 190, 196, 244, 271, 303, 310, 319, 320, 330, 331, 413, 427, 428, 444, 457, 559.
3. *Bucur, Septimiu= Gândirea și gândirismul*/ D. Micu, București, Editura Minerva, 1975. p. 31, 364, 904, 969, 978, 1027
4. *Profilurile unor absolvenți sau foști elevi;...Septimiu Bucur...= Liceul " Al. Papiu Ilarian"*, la 75 ani, Târgu-Mureș, 1994. p. 91-92, 135

B.2. IN PERIODICE

1. *Prima zi de difuzare= Steaua roșie*.- An.30, nr 110 (11 mai 1978), p.4; nr. 113 (14 mai 1978). p. 2: 1 foto;
2. *Banchetul lui Lucullus / Serban Cioculescu= Flacăra*.- An. 27, nr.30 (27 iulie 1978).- p. 17 (Rubrica mea);
3. *Septimiu Bucur: Banchetul lui Lucullus/ Doina Graur= Revista de istorie și teorie literară*.- Tom. 27, nr.4 (oct/ dec. 1978).-p. 621-623;
4. *Septimiu Bucur restituit/ Silvia Udrea= Vatra*.- An.9, nr.2 (20 februarie 1979), p.3;
5. *In memoriam Septimiu Bucur*. 1915-1964: caiet documentar întocmit de Doina Graur pentru Simpozionul științific omonim organizat de Inspectoratul pentru Cultură al Județului Mureș și Bblioteca Județeană Mureș, prilejuit de împlinirea a 80 de ani de la nașterea lui. Târgu-Mureș, 1995.- 16p;
6. *Septimiu Bucur, un destin frânt?/ dr. Doina Graur= Târnava*. – An.6, nr.1 (1996).- p. 8-9: 1 foto;
7. *Septimiu Bucur/ Ana Cosma= Cuvântul liber*.- An.11, nr.100 (25 mai 1999).- p.4- (oOcean întors: Dicționar de scriitori mureșeni);
8. *Literatura română târgumureșeană postbelică/ Iulian Boldea= Târnava*.- An.9, nr.1-2-3/ 2000 (54-55-56).-p.49.
9. *Revista România literară*, Nae Antonescu, România literară, nr.35, 5-11 septembrie, 2001

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE
OIPOSDRUUNIVERSITATEA
„ALEXANDRU IOAN CUZA”
din IAȘI**Investește în oameni !****FONDUL SOCIAL EUROPEAN**

Program Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Axa prioritară 1 Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere;

Domeniul major de intervenție 1.5 **Programe doctorale și post-doctorale în sprijinul cercetării;****Numărul de identificare al contractului:** POSDRU/159/1.5/S/133652**Titlul proiectului:** „Sistem integrat de îmbunătățire a calității cercetării doctorale și postdoctorale din România și de promovare a rolului științei în societate”**Beneficiar:** Universitatea « Alexandru Ioan Cuza », Iași